

Bilag 2

Administrationsgrundlag for fortovsordningen og facademeterordningen

Borgerrepræsentationen 18. december 2025

Indholdsfortegnelse

Formål med- og anvendelse af administrationsgrundlaget for fortovsordningen og facademeterordningen	3
Hvad er fortovsordningen og facademeterordningen?	3
Fortovsordningen	4
Facademeterordningen	4
Serviceniveau	4
Udpegningskriterier for fortovsordningen og facademeterordningen	4
Særligt for hjørneejendomme	6
Mulighed for dispensation fra fortovsordningen og facademeterordningen	6
Tilsyn	6
Procedure for udpegning/udmeldelse af fortovsstrækninger til fortovsordningen og facademeterordningen	6
Partshøring af grundejerne	7
Takster og opkrævning af betaling fra grundejerne	7
Den juridiske ramme for fortovsordningen og facademeterordningen	8

Formål med- og anvendelse af administrationsgrundlaget for fortovsordningen og facademeterordningen

Administrationsgrundlaget for fortovsordningen og facademeterordningen har til formål at tydeliggøre de principper, regler og procedurer, som ordningerne administreres efter.

Administrationsgrundlaget skal:

- Skabe klarhed om rolle- og ansvarsfordelingen mellem kommunen og grundejerne
- Sikre, at ordningerne forvaltes i overensstemmelse med de politiske beslutninger på området
- Danne grundlag for en ensartet og effektiv sagsbehandling
- Styrke kommunikationen med borgere og grundejere gennem tydelige og tilgængelige retningslinjer

Administrationsgrundlaget vil blive opdateret og forelagt til fornyet politisk godkendelse efter behov.

Hvad er fortovsordningen og facademeterordningen?

Fortovsordningen og facademeterordningen er to separate politisk besluttede renholdelsesordninger, hvor Københavns Kommune varetager grundejernens pligt til fortovsrenholdelse på grundejernens regning. Derudover indeholder facademeterordningen også ukrudtsbekæmpelse og vintertjeneste, dvs. snerydning og glatførebekæmpelse. Formålet med begge ordninger er at sikre ensartet og regelmæssigt renhold. Det er kommunen, der beslutter, hvilke strækninger der skal indgå i ordningen. Før beslutningen træffes, bliver de grundejere, der skal indgå i ordningen, partshørt.

Fortovsordningen og facademeterordningen har hjemmel i vejloven. I Københavns Kommune er ansvaret for renholdelsen af fortovene tilbage i 1970'erne overdraget til grundejerne af de tilstødende matrikler. Dette er sket med hjemmel i vejlovens § 64 stk 1. Undtaget fra dette ansvar er grundejere, som ikke har direkte adgang til fortovet langs deres matrikel (vejlovens § 64 stk 2). Grundejere, som ikke har ansvar for fortovet, kan heller ikke indlemmes i fortovsordningen eller facademeterordningen. På de fortovsstrækninger, som kommunen har udpeget til at være del af fortovsordningen og facademeterordningen, har kommunen overtaget varetagelsen af grundejernens renholdelsesopgave med hjemmel i vejlovens § 72. Renholdelsen sker på grundejerens regning, evt. gennem ekstern leverandør. Kommunen skal altid sikre, at arbejdet udføres til den lavest mulige pris (vejlovens § 72, stk. 2). Dette sikres ved markedstest af ordningerne gennem offentligt udbud.

Facademeterordningen blev indført i 1992 på gågaderne i Indre By, mens fortovsordningen blev indført i Indre By og øvrige bydele i 2005. Ordningerne udsprang af

et politisk ønske om en renere by og tog afsæt i en større kvalitetsundersøgelse samt et kvalitetsregnskab, der pegede på, at renholdelsen af fortovene var utilstrækkelig¹. Efter politisk beslutning er ordningerne siden indførelsen blevet udvidet og justeret ad flere omgange, i takt med byens udvikling.

Fortovsordningen

Fortovsordningen omfatter udpegede fortovsstrækninger langs vej, dog maksimalt i 10 meters afstand ud fra grundejers ejendom. Ordningen omfatter alene renhold udført med fejmaskine eller håndværktøj som fejekost, snapper eller løvpuster.

Ordningen omfatter ikke affald eller affaldsposer større end en pizzabakke. Fjernelse af større affald eller affaldsposer påhviler grundejeren, uanset om fortovet er del af fortovsordningen.

Facademeterordningen

Facademeterordningen omfatter gågader hvor fortov og vejareal ikke er adskilt. Ordningen dækker arealet fra husfacaden og 2,5 meter ud og omfatter renholdelse på samme måde som fortovsordningen, men dækker derudover også ukrudtsbekæmpelse og vintertjeneste.

Ordningen omfatter ikke affald eller affaldsposer større end en pizzabakke. Fjernelse af større affald eller affaldsposer påhviler grundejeren, uanset om fortovet er del af facademeterordningen.

Serviceniveau

Fortovene i fortovsordningen og facademeterordningen skal tilses en gang i døgnet, af den der udfører renholdelsen, og renholdes efter behov. Der skal ved renhold af arealet fjernes affald, der ikke er større end en almindelig pizzabakke.

Efter renhold skal fortovet leve op til det politisk besluttede serviceniveau for renholdelse.²

Udpegningskriterier for fortovsordningen og facademeterordningen

Udpegningen af fortovsstrækninger til fortovsordningen og facademeterordningen tager udgangspunkt i tilgængelig bydata, som indikerer, hvor der er et højt affaldstryk. Denne

¹ [KK notat](#)

² [karakterskala-til-mling-af-snavs-p-fortove- 2622 \(1\).pdf](#)

data kombineres med faglige vurderinger af affaldstryk og renholdelse, af driftsmæssige forhold samt generel viden om områder, der indbyder til ophold i byen og færdsel.

Nuværende tilgængelige, relevante bydata omfatter:

- Placering af affaldskurve, der bliver tømt mindst 7 gange om ugen, hvilket indikerer, at der genereres meget henkastet affald i området.
- Særlig hyppig forekomst af bestemte typer af erhverv såsom, erhverv med bevillinger, udeserveringer samt kulturinstitutioner, der alle inviterer til ophold og erfaringsmæssigt genererer meget affald.
- Nærhed til knudepunkter med stor trafik, f.eks. Hovedbanegården og Nørreport, som betyder meget færdsel og dermed potentielt meget henkastet affald.

I udpegningen af gader tages der udgangspunkt i ovennævnte bydata og andre relevante indikationer som henvendelser fra borgere eller aktuelle observationer fra fagmedarbejdere. Der følges op med en nærmere faglig vurdering. Den nærmere faglige vurdering omfatter blandt andet en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde af følgende forhold:

- **Sammenhæng i renholdelsen:** Gader kan inddrages i ordningen for at sikre en bedre geografisk eller praktisk sammenhæng i renholdelsen. Det sker især, når det vurderes, at det er mere effektivt og sparer ressourcer at renholde et samlet område fremfor at springe enkelte gader over. På den måde opnås forventeligt bedre planlægning, færre forstyrrelser og lavere samlede omkostninger for grundejere i ordningen.
- **Manglende efterlevelse af kommunens standarder:** I nogle tilfælde kan grundejere – af ukendte eller dokumenterede årsager – ikke opretholde det ønskede renholdelsesniveau, selv i områder uden høj affaldsbelastning. Her kan kommunen vælge at inddrage gaden i ordningen for at sikre et acceptabelt og ensartet serviceniveau.
- **Høj affaldsbelastning – men tilfredsstillende egen indsats:** Der findes eksempler på gader, hvor data viser stor affaldsbelastning, men hvor grundejere selv opretholder et højt renholdelsesniveau. Disse gader vil typisk ikke være med i ordningen, da behovet er dækket. Det ses f.eks. i Nyhavn.
- **Geografisk isolerede strækninger:** Der kan også være gader, som ifølge data burde være med i ordningen, men som ligger så geografisk isoleret fra de øvrige områder, at det forventes at ville gøre ordningen uforholdsmæssigt fordyrende for alle grundejerne i fortovsordningen. Disse gader inddrages som udgangspunkt ikke.

Særligt for hjørneejendomme

Hjørneejendomme, der er omfattet af ordningerne, tilbydes et tilvalg af renholdelse mod betaling af sidegadens fortov tilhørende ejendommen, hvor sidegaden ikke er udpeget til ordningen. Baggrunden er, at det i visse tilfælde ikke anses for rimeligt at pålægge grundejeren både at betale til kommunens fortovsordningen og samtidigt fx at skulle ansætte en vicevært eller et rengøringsfirma til at varetage resten af ejendommen.

Mulighed for dispensation fra fortovsordningen og facademeterordningen

Grundejere kan ansøge om dispensation fra fortovsordningen hvis de selv ønsker at overtage renholdelsen og fra facademeterordningen, hvis de selv ønsker at overtage renholdelsen, ukrudtsbekæmpelse og vintertjeneste. Kriterierne for at opnå dispensation er følgende:

1. Dispensation gives kun for hele fortovsstrækninger mellem to sideveje (fra hjørne til hjørne) eller hele karréer (sammenhængende ejendomme, der danner en lukket kreds). Hvis der er flere grundejere på strækningen, skal alle søge om dispensation.

Ved en fortovsstrækning mellem to sideveje er det også muligt at få dispensation for fortovsstrækninger ned langs sidegaderne, som ligger i direkte sammenhæng med den fortovsstrækning som dispensationen dækker.

2. Renholdelsesniveauet skal leve op til de standarder, kommunen har fastsat. Ansøgningen skal derfor indeholde en renholdelsesplan. Kommunen foretager en konkret vurdering af, om renholdelsesplanen vil kunne sikre, at fortovet renholdes efter behov, før der evt. gives dispensation.

Kommunen fører løbende tilsyn og kan tilbagekalde en dispensation, hvis standarderne ikke overholdes.

Tilsyn

Kommunen fører løbende tilsyn med renholdelsen og sikrer, at leverandører overholder standarderne, så grundejere får den service, de betaler for. Ligeledes føres der også tilsyn med fortove med dispensation.

Procedure for udpegning/udmeldelse af fortovsstrækninger til fortovsordningen og facademeterordningen

Byens løbende udvikling fordrer, at administrationsgrundlaget for fortovsordningen og facademeterordningen vurderes forud for, at opgaveudførelsen markedstestes i offentligt udbud. Det kan betyde, at kommunen vurderer, at der er behov for at nyudpege eller

udmelde konkrete strækninger forud for hvert genudbud af opgaverne, så det sikres, at ordningerne imødekommer byens aktuelle renholdelsesbehov.

Efter behov kan der også ske nyudpegning eller udmeldelse af fortovsstrækninger på andre tidspunkter. Det kan fx være på foranledning af borgerhenvendelser eller af observationer gjort af kommunens fagpersonale.

Udpegning af nye strækninger til fortovsordningen og facademeterordningen skal altid godkendes politisk af Borgerrepræsentationen.

Partshøring af grundejerne

Omfattes nye grundejere af ordningerne, skal den enkelte grundejer partshøres.

Udgår grundejere af ordningerne, skal den enkelte grundejer partshøres.

Øges en grundejers fortovsareal, skal den enkelte grundejer partshøres. Det kan f.eks. ske i forbindelse med vejomlægninger.

Reduceres en grundejers fortovsareal, skal den enkelte grundejer ikke partshøres. Der skal blot ske en orientering.

Ændres ordningerne, vil de grundejere, der fortsat er omfattet af ordningerne, blive orienteret om ændringerne. [Dette er ved at blive endeligt afklaret internt med Stab Jura].

Ved ændrede priser som følge af genudbud vil den enkelte grundejer blive orienteret om prisændringen efter genudbuddet. Ved ændrede priser som følge af indeksreguleringer vil den enkelte grundejer ikke blive orienteret.

Takster og opkrævning af betaling fra grundejerne

Taksterne i fortovsordningen og facademeterordningen bestemmes af resultatet af udbuddet. Københavns Kommune opkræver desuden et beløb til administration af ordningen. Dette beløb må ikke overstige 9% af kontraktsummen med den vindende tilbudsgiver.

Taksten pr. m² beregnes som kontraktsummen med tillæg af administrationsgebyr fordelt på det samlede antal m² fortov i fortovsordningen og fordelt på det samlede antal løbende meter i facademeterordningen.

Taksterne godkendes årligt af Borgerrepræsentationen.

Den enkelte grundejer betaler efter fortovets areal i fortovsordningen og efter facadelængde i facademeterordningen.

Arealerne i fortovsordningen bliver løbende opdateret ud fra principperne for arealberegning af fortove, og dermed vil betalingen også løbende blive justeret for den enkelte grundejer.

Grundejerne bliver opkrævet betaling igennem bidragsopgørelsen/ejendomsskattebilletten. Taksten bliver opkrævet bagud for et år ad gangen.

Ved reduceret areal vil opkrævningen så vidt muligt blive tilrettet i tide, og ellers vil der ske tilbagebetaling.

Den juridiske ramme for fortovsordningen og facademeterordningen

Københavns Kommune har på grundlag af vejlovens bestemmelser besluttet, at grundejere, hvis ejendom grænser op til offentlig vej, skal renholde fortovene ud for ejendommen, jf. vejlovens § 64, stk. 1:

”I byer og bymæssige områder kan vejmyndigheden efter forhandling med politiet bestemme, at grundejere, hvis ejendom grænser op til en offentlig vej eller sti, skal snerydde, glatførebekæmpe og renholde fortov og sti ud for ejendommen i overensstemmelse med bestemmelserne i §§ 66-68. Færdselsarealer, der primært er bestemt for gående færdsel, sidestilles med fortov og sti. Gangtunneler og gangbroer betragtes ikke som fortovs- eller stiareal.”

Dertil har kommunen bestemt, at i fortovsordningen og facademeterordningen udføres de forpligtelser, der er pålagt grundejerne, af kommunen eller dennes leverandør for grundejernes regning, jf. vejlovens § 72, stk. 1:

”Vejmyndigheden kan bestemme, at forpligtelser, der er pålagt grundejere efter § 64, stk. 1, helt eller delvis skal udføres ved vejmyndighedens foranstaltning for grundejernes regning. Vejmyndigheden fastsætter fordelingen af udgifterne hertil mellem grundejerne.”

Kommunen skal sikre, at opgaven løses billigst muligt, jf. vejlovens § 72, stk. 2:

”Vejmyndigheden skal sikre, at arbejdet udføres billigst muligt ved gennemførelse af proceduren i § 137, når den udfører arbejde for ansøgers regning. Vejmyndigheden kan i dette tilfælde medregne et administrationstillæg efter § 30.”

Undtaget for ansvar for fortovsrenholdelse og dermed for optagelse i fortovsordningen eller facademeterordningen er grundejere, som ikke har direkte adgang til fortovet langs deres matrikel, fx fordi deres udkørsel fra ejendommen ligger på en sidegade, jf. vejlovens § 64 stk2.

For mere information se venligst bestemmelserne i vejloven på [retsinformation.dk \(vejloven\)](http://retsinformation.dk/vejloven).